

Thomas Mann: Jozef en zijn broers

In de vierdelige romancyclus Jozef en zijn broers werkt Thomas Mann het Bijbelse Jozef-verhaal uit tot een monumentaal epos, over de ontwikkeling van de mensheid tot een moderne beschaving. Mann beschouwde het schrijven daarvan als een noodzaak, gezien de opkomst van het nationaal-socialisme in de Weimarrepubliek: het Bijbelse Jozef-verhaal als een spiegel van Duitsland.

De vier Jozef-romans vormen een meeslepend leesavontuur over de herderszoon Jozef, die door zijn broers halfdood in een put wordt gegooid, door kooplieden naar Egypte wordt meegenomen en daar, door schade en schande wijs wordend, uitgroeit tot raadgever van de farao en weldoener van zijn nieuwe land. Vol dramatische en ook komische gebeurtenissen, heeft Jozef en zijn broers tevens een enorme (cultuur-)filosofische, theologische en psychologische inhoud en komen vragen aan de orde als: hoe ontstaat en ontwikkelt zich een beschaving? Welke zijn de diepste lagen van een mens? Wat is waarheid? Aldus schreef Thomas Mann niet minder dan een universele mensheidsmythe, waarin de Bijbelse façade verwijst naar de moderne werkelijkheid. Tijdens de cursus zal uitvoerig worden ingegaan op de romantekst; bovendien zullen belangrijke achtergronden worden behandeld.

In de eerste helft van ieder college worden één of enkele specifieke achtergronden van de roman belicht, in ieder geval:

- ontstaan en motivering schrijven *Jozef en zijn broers*
- intellectueel klimaat Weimarrepubliek
- functie van de mythe voor een cultuur
- Pan-Babylonisme – eenheid als fundament
- mythische gestalten in verschillende culturen
- cultuurpsychologie van Sigmund Freud, Johann Jakob Bachofen e.a.

In de tweede helft van ieder college wordt de romantekst uitvoerig besproken en worden verborgen betekenissen verhelderd.

Afbeelding: Jozef door zijn broers verkocht (Wikimedia Commons).

Cursusnummer	26ZN-1G19
Docent	<i>Michiel Hagdorn</i> Michiel Hagdorn is literatuurwetenschapper. Hij doceert aan meerdere instellingen Duitse literatuur, muziek en (cultuur-) geschiedenis, onder meer over Thomas Mann, Franz Kafka, Johann Wolfgang von Goethe, Richard Wagner en de geschiedenis van München, Berlijn en Weimar. Daarnaast organiseert hij culturele reizen naar o.a. Berlijn, München, Weimar, Lübeck (info@michielhagdorn.nl).
Vakgebied	Literatuurgeschiedenis
Seizoen	2026 zomer/najaar
Dag	Donderdag
Inschrijven voor	do 17 sep. 2026
Tijd	11.00 - 13.00
Cursusdata	24-sep., 01-okt., 08-okt., 22-okt., 29-okt., 12-nov., 19-nov., 26-nov., 03-dec., 10-dec., 17-dec.
Prijs	€ 275,-
Aantal colleges	10
Werkvorm	Hoorcollege met ruimte voor vragen en discussie
Cursusmateriaal	Verplichte literatuur: <i>Jozef en broers</i> - in het originele Duits of in het Nederlands. Nederlands: <i>Jozef en zijn broers</i> (vertaling Thijs Pollmann) Duits: <i>Joseph und seine Brüder</i> (diverse uitgaven, alle zijn geschikt) Syllabus, verkrijgbaar via de docent (ca. 15 à 20 euro).

Opmerkingen

Michiel Hagdorn organiseert culturele reizen naar Duitsland – zie:
www.michielhagdorn.nl